

Хор „Гусла“ в Прага

Преди 81 години, в началото на юли 1931 г. в културната хроника на „Národní listy“ се появява съобщение, че известният български мъжки хор „Гусла“ пристига в град Прага, за да изнесе поредица от концерти пред чешката публика. Авторът Владимир Сис не за пръв път информира своите сънародници за изяви на българската интелигенция както в България, така и в Чехословакия. Дружество „Чехословашко-българска взаимност“ е организатор на културното събитие, което се провежда под патронажа на тогавашния български пълномощен министър в Чехословакия д-р Борис Вазов.

Хор „Гусла“

ЧЕШКИЯТ ПРИНОС В РАЗВИТИЕТО НА БЪЛГАРСКАТА МУЗИКА

В своя обширен материал Вл. Сис припомня на чешката публика дългата и богата традиция на тези контакти, които започват след Освобождението на България. Тогава в нея идват цяла плеяда чешки музиканти – Вацлав Кауцки, Алоис Мацак, Франтишек Свобода, Франц Швестка, Хенрих Визнер, които полагат основите на първите български певчески хорове. От своя страна редица българи завършват музикалното си образование в Прага. Сред тях е и Добри Христов (1875–1941), студент на известния чешки композитор Антонин Дворжак (1841–1904). През 1924 г. Д. Христов дава идеята за възникването на хор „Гусла“. Както е известно, негови основатели са Васил Стамболджиев, Георги Рафаилов, Добри Хаджиянков, Сотир Спанчев, Христо Кулелиев и Цветан Николов. Първият диригент на хор „Гусла“ е Добри Хаджиянков.

В ПРАГА

В „Národní listy“ Владимир Сис посочва, че за пръв път български хор се изявява на чешка сцена и неговото гостуване ще засили българо-чешките културни контакти в областта на музиката. По време на пражкото

турне в хора пеят 30 певци, повечето оперни, водени от диригента на българската опера Венедикт Бобчевски (1895–1957) и от неговия предшественик Добри Хаджиянков. С гостуването си в Прага хорът „връща“ визитата на известния чешки хор „Кржижковски“, който през април с.г. изнася концерти пред българска

публика в София.

След пристигането му в чехословашката столица първата музикална изява на хор „Гусла“ е концерт, предаван по Пражкото радио. След това певците от хора пеят църковни песни пред гроба на Незнайния воин и пред паметника на Ян Хус на Staroměstské náměstí.

На 7 юли вечерта хорът изнася самостоятелен концерт в голямата зала на градската библиотека. Програмата започва с Българския държавен химн, а след това певците

от хора поднасят пъстра „китка“ от български народни песни – музикални произведения на композиторите проф. Добри Христов, Петър Бояджиев, Петко Стайнов и др. В програмата участие взема и младият тогава оперен певец Георги Спасов (1891–1953), който е учил музика в Прага и във Виенската филхармония. Той се изявява с две авторски песни – „Злато моме“ и „Млад Делия“. Диригентът Бобчевски също представя свои музикални произведения – „Стояне, море Стояне“ и „Витане, бане“ по стихове на българския поет Кирил Христов, който по това време живее в Прага.

Накрая, като своеобразен жест към домакините, хор „Гусла“ изпява две „чехословашки“ песни: „Netukej“, чийто автор е диригентът на чешкия хор „Кржижковски“ О. Хилмер, и „Tancuj, tancuj“ от поета Рудолф Покорни. Изпълнението им на оригинален (чешки) език хвърля във възторг чешката публика. Независимо от лошата акустика на залата, тя е препълнена, аплодисментите са неспирни, а чешкият печат нарича събитието „триумф на българската музика в Прага“. Българските певци са окичени с красиви венци, изработени от техните чешки колеги от хора „Кржижковски“, както и от членове на „Българска седянка“. Хорът продължава турнето си в Покорни. Изпълнението им на оригинален (чешки) език хвърля във възторг чешката публика. Независимо от лошата акустика на залата, тя е препълнена, аплодисментите са неспирни, а чешкият печат нарича събитието „триумф на българската музика в Прага“. Българските певци са окичени с красиви венци, изработени от техните чешки колеги от хора „Кржижковски“, както и от членове на „Българска седянка“. Хорът продължава турнето си в Покорни, Пардубице, Бърно и Братислава. Тогавашният президент на Чехословакия Т.Г. Масарик също засвидетелства своето уважение към талантливите певци на хор „Гусла“. Преди концерта им в Бърно те са поканени от него в лятната му резиденция в Моравия – Жилдоховице.

Георги Спасов

Д-р Красимира Мархалева
по материали от чешкия печат